

STÍHÁNÍ DIGITÁLNÍ NENÁVISTI VŮČI ROMŮM PŘÍRUČKA OPATŘENÍ PRO ČESKOU REPUBLIKU

Copyright: ©European Roma Rights Centre, leden 2024
Navštivte stránky www.errc.org/permissions pro více informací o používání, sdílení a citování tohoto dokumentu a dalších materiálů ERRC.

Autorka: Mgr. Bc. Monika Hanych, Ph.D. LL.M.
Editoři: Mgr. Alexandra Dubová, LL.M., Jonathan Lee, Hannah Crane
Grafický design: Sophio Datishvili
Layout: Dzavit Berisha
Obrázek na titulní straně: ©ERRC; obsahuje grafiku od @Maria Petrish/Adobe Stock

Tento průvodce je publikován v angličtině a češtině a je společným doplňkem k publikaci 'Challenging Digital Antigypsyism in the Czech Republic', která dokumentuje stav nenávistných projevů v online prostoru vůči Romům ve výzkumném projektu ERRC Roma Rights Defenders ve spolupráci s dobrovolníky z Romea.cz.

Projekt podpořila nadace EVZ Foundation. Tato publikace nevyjadřuje názor nadace EVZ. Za obsah této publikace nese odpovědnost její autor.

Adresa: Avenue de Cortenbergh 71, 4. patro, 1000 Brusel, Belgie
E-mail: office@errc.org
www.errc.org

PODPOŘTE ERRC

European Roma Rights Centre je ve své dlouhodobé existenci závislé na štědrosti individuálních dárců. Prosím, připojte se k podpoře jeho budoucnosti i vy. Dary v jakékoliv výši jsou vítány a lze je zaslat prostřednictvím PAYPAL na stránkách ERRC (www.errc.org, klikněte na tlačítko Donate v pravém horním rohu domovské stránky) nebo bankovním převodem na účet ERRC:

Držitel účtu: **EUROPEAN ROMA RIGHTS CENTRE**
Název banky: **KBC BRUSSELS**
IBAN: **BE70 7360 5272 5325**
SWIFT kód: **KREDBEBB**

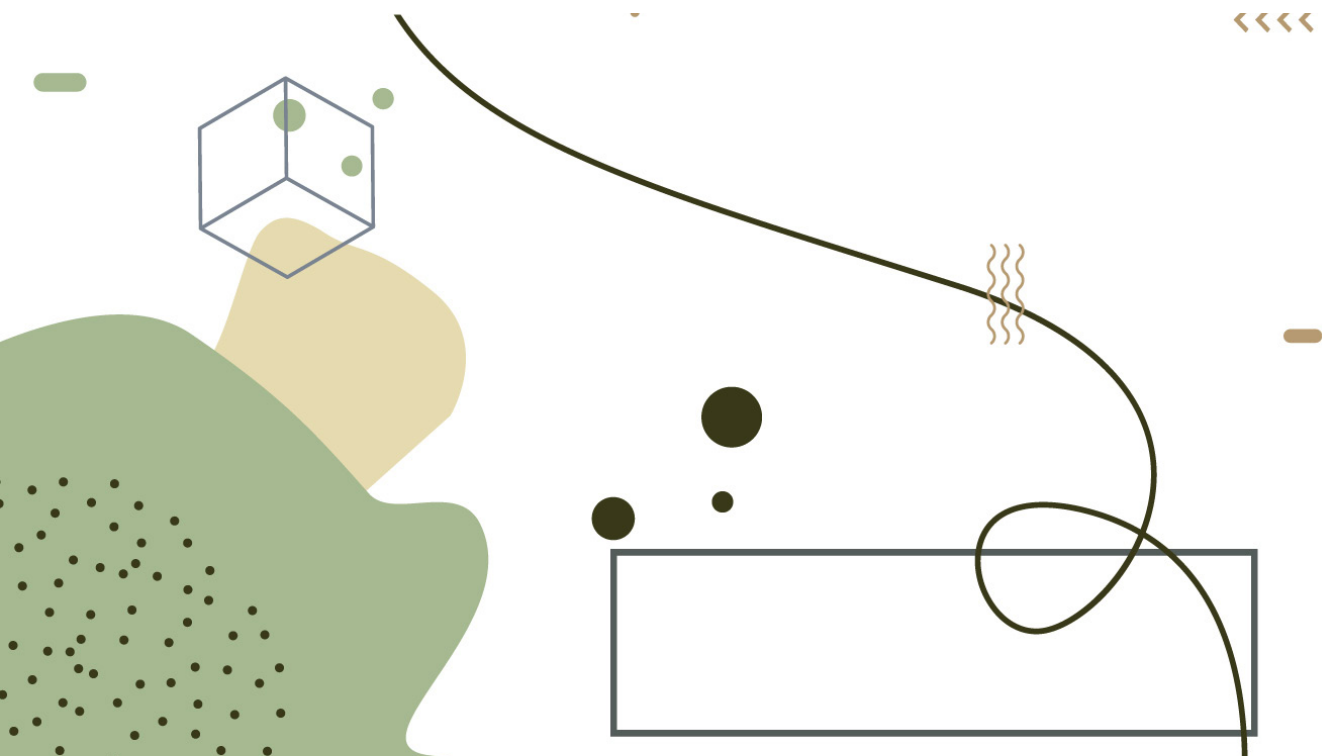
Obsah

Shrnutí	4
O projektu	5
Proč tato příručka? Protože slova mají moc	7
Data k nenávisti	8
Co je vůbec hate speech?	9
Proč hejty někteří schytávají více než jiní?	13
Co na to říká právní úprava?	14
Poznatky z praxe: Tak v čem je problém?	18
Závěry a doporučení	21
Zdroje	23

Shrnutí

V době digitálních technologií se výrazně proměnil způsob, jakým spolu lidé komunikují. To však znamená i velké množství nenávistných projevů v online prostředí s mnohdy závažnými důsledky pro jednotlivce i celé skupiny lidí, zvláště těch zranitelných. Smyslem této příručky je proto rozšířit znalosti policistů a policistek i dalších státních aktérů s rozpoznáváním nenávistných projevů, jejich vyšetřováním a účinným řešením.

Přestože se na internetu denně objevují tisíce předsudečných nenávistných projevů, ze statistik vyplývá složitost či nemožnost na takové projevy v plném rozsahu reagovat. České okresní soudy se v minulých letech zabývaly jen nízkými desítkami takových případů v trestních řízeních. Toto číslo naznačuje značný nesoulad mezi množstvím těchto projevů v online prostředí a právními kroky učiněnými vůči nim. Hlavní výzvy proto zahrnují potřebu aktivního přístupu k této problematice ze strany státních orgánů, sjednocení policejních postupů při vyhodnocování oznámených nenávistných projevů, účinnější koordinaci napříč státními orgány, potřebu průběžného vzdělávání, tvorby preventivních programů, zapojení komunit a dalších relevantních aktérů.

O projektu

Tento projekt zahájilo Evropské centrum pro práva Romů (ERRC), Fórum pro lidská práva (FORUM) a organizace ROMEA s cílem bojovat proti nenávistným projevům vůči romské komunitě na internetu v České republice. Skupina mladých romských dobrovolníků, kteří jsou stipendisty organizace ROMEA, monitorovala a nahlašovala nenávistný obsah na sociálních sítích. Nenávistné projevy dosahující úrovně trestného činu byly nahlášeny Policií ČR. Projekt navazuje na projekt ERRC *Challenging Digital Antigypsyism*, v jehož rámci romští dobrovolníci aktivně zasahují proti nenávistným projevům na internetu, a tato politická příručka je doprovodnou publikací ke zprávě *Challenging Digital Antigypsyism in the Czech Republic*.

EVROPSKÉ CENTRUM PRO PRÁVA ROMŮ (ERRC)

ERRC je mezinárodní organizace vedená Romy věnující se právu veřejného zájmu, která monitoruje a chrání lidská práva Romů v Evropě tím, že žaluje rasistické vlády a státní orgány u soudu. Případy, které vede po celé Evropě, mají za cíl odhalit a odstranit diskriminační struktury, které porušují práva Romů. ERRC podporuje případy u vnitrostátních a mezinárodních soudů, jakož i u mezinárodních orgánů, výborů a tribunálů. Současně centrum pracuje na místní, národní a mezinárodní úrovni, aby zajistilo, že otázky lidských práv, kterým čelí romské komunity v Evropě, budou pevně zakotveny v politické agendě. Od svého založení v roce 1996 podalo ERRC více než tisíc takových žalob a v současné době působí v 16 evropských zemích, kde řeší přibližně 150 případů.

FORUM FOR HUMAN RIGHTS (FORUM)

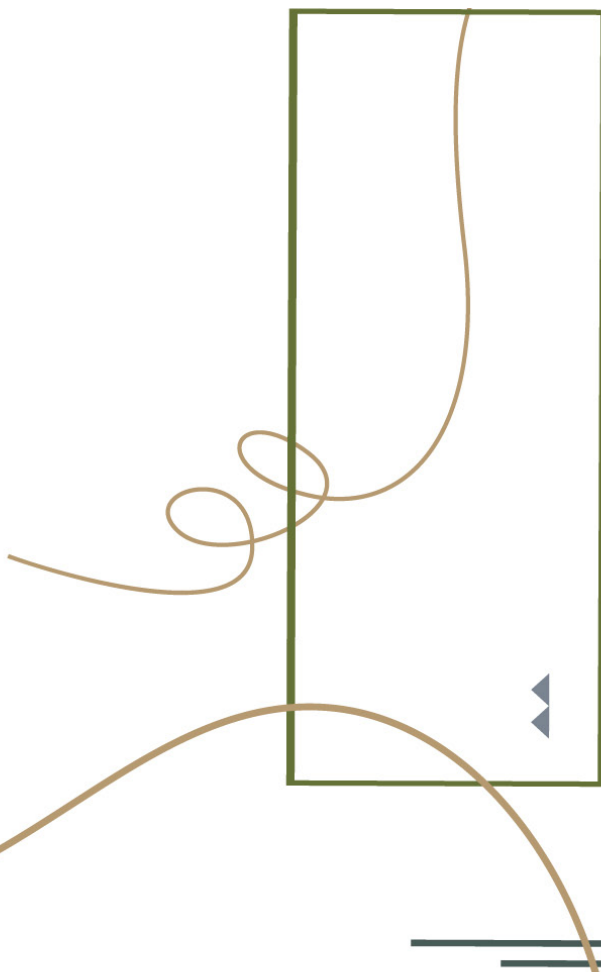
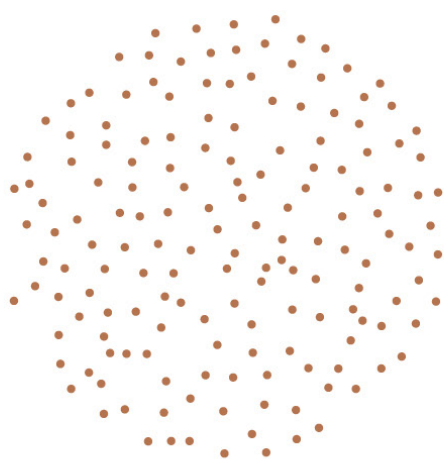
FORUM je nezisková nevládní organizace, která od roku 2015 působí v České republice a na Slovensku. Činnost Fóra se soustředí na ochranu, respekt a naplňování základních práv a svobod všech bez rozdílu a v souladu s mezinárodními úmluvami o lidských právech. Pro tento cíl využívá právní nástroje a zastupuje řadu případů před domácími a mezinárodními soudy a lidskoprávními orgány.

ROME A

ROME A je nezisková organizace sdružující občany romské a české národnosti, kteří chtějí pomáhat romskému a českému národu ke zlepšení vzájemného soužití. Dlouhodobě upozorňuje na existenci diskriminace a odlišného přístupu na základě etnického klíče a věnuje se medializaci této problematiky. Na svém zpravodajském serveru Romea.cz usiluje o objektivní zpravodajství. Zároveň prostřednictvím vzdělávání usiluje o odstraňování zažitých stereotypů o romské menšině a o vzájemné poznání a respekt.

Další aktéři zabývající se tématem hate speech v České republice

- **Policie České republiky**
- **Státní zastupitelství**
Státní zastupitelství pracuje v souladu s právním řádem, nezávisle, nestranně a účinně, aby chránilo veřejný zájem.
- **In IUSTITIA**
In IUSTITIA je právnická nezisková organizace, která poskytuje sociálně-právní poradenství a zastupování obětem předsudečného násilí, věnuje se také vzdělávání orgánů činných v trestním řízení, a analytické činnosti.
- **Kancelář veřejného ochránce práv (ombudsman)** Agenda Kanceláře veřejného ochránce práv zahrnuje i témata diskriminace a nenávistných projevů.
- **Agentura EU pro základní práva (FRA)**
FRA provádí výzkumy a sbírá data ze všech unijních zemí včetně České republiky, mj. o násilí či diskriminaci různých skupin osob včetně Romů.

Proč tato příručka? Protože slova mají moc

“ Muž vychovaný v rodině krajně pravicového politika chladnokrevně zavraždil Matúše a Juraje jen proto, že stáli před klubem pro queer lidi. Vrahovým motivem nebylo nic jiného než předsudky, které mimo jiné veřejně projevoval na sociálních sítích. Tam ale zůstávaly bez povšimnutí, protože nenávistná slova běžně bývají v online prostředí bagatelizována. V tomto případě se ale proměnila v reálný smrtící čin. (...) I slova mohou zabít. ”

Zdroj: Společně proti nenávisti: **Otevřená výzva vládě** České republiky a Parlamentu České republiky - Přijměte konkrétní kroky na ochranu LGBT+ lidí, jejich rodin a dětí.

Nenávistné projevy v online prostoru se postupně staly běžnou součástí našich životů. Mají přitom závažné důsledky na jednotlivce i celou společnost. To s sebou přináší mnohé výzvy a především zásadní otázku k řešení:

Jak se jako společnost vypořádáváme s předsudečnými nenávistnými projevy na internetu?

Podle průzkumů výzkumných a mezinárodních organizací stoupá množství nenávistných projevů na sociálních sítích každým rokem. Xenofobní a antiromské nenávistné projevy tvoří největší část, celou třetinu, těchto projevů na sociálních sítích. Takové projevy v některých případech vedou ke skutečnému násilí. **Evropská komise uvádí**, že nejméně 30 % Romů se v životě setkala s obtěžováním motivovaným nenávistí.

Cílem této příručky je zvýšit znalosti pracovníků orgánů činných v trestním řízení v České republice, zejména státních zástupců, vedení policie, specializovaných policejních útvarů a policistů, jakož i dalších státních aktérů, včetně Ministerstva vnitra, v oblasti rozpoznávání nenávistných projevů, jejich vyšetřování a účinného řešení.

Úplné zdroje naleznete v poznámkách níže k této části.

Data k nenávisti

“Nárůst nenávisti v internetovém prostoru souvisí s vyšším počtem násilných útoků v reálném světě. Internet tak může sloužit jako „předpolí“ pro trestné činy, které obrožují zdraví, život a integritu člověka.”

Zdroj: Kancelář veřejného ochránce práv, [Tisková zpráva Nenávistné projevy na internetu – výzkum a doporučení](#), květen 2020

- V online prostředí se mezi roky 2014 a 2021 **zvýšil počet nenávistných projevů** v podobě výhrůžek fyzickou likvidací či fyzickým útokem o třetinu. ([Pew Research](#))
- Počet vydaných soudních rozhodnutí v České republice ohledně nenávistných projevů na internetu meziročně **zřetelně roste**. ([Kancelář veřejného ochránce práv](#))
- V posledních pěti letech se v České republice v porovnání s předchozími roky zvyšuje počet předsudečných útoků, které zahrnují verbální násilí a vyhrožování nebo zastrašování. ([In IUSTITIA](#))
- Nejméně v letech 2016–2019 byli zdaleka **nejčastějšími oběťmi** nenávistných projevů v České republice **právě Romové** (49 % soudních rozhodnutí). ([Kancelář veřejného ochránce práv](#))
- Policie u trestných činů spáchaných z nenávisti (verbálních i dalších) eviduje **dlouhodobý nárůst**. V roce 2022 zaznamenala 282 skutků spáchaných z nenávisti, což je o třetinu více než v roce 2021 a o polovinu více než v roce 2020. ([Policie České republiky](#))
- Narůstá počet stíhaných a obžalovaných za nenávistné trestné činy. V roce 2022 státní zástupci **za nenávistné trestné činy stíhali 128 osob** a 102 osob obžalovali. ([Státní zastupitelství České republiky](#))
- Jen v roce 2017 česká policie evidovala více než **50 případů** trestně postižitelných slovních nenávistných projevů.
  - Z nich 20 případů představovaly **výhrůžky násilím**. 21 projevů policie označila za hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny a 15 případů klasifikovala jako podněcování k nenávisti vůči skupině lidí nebo potlačování jejich práv a svobod.
  - Ve všech třech kategoriích (výhrůžky násilím, hanobení, podněcování k nenávisti) se počet případů v roce 2018 zvýšil, a to na 29, 36 a 25 případů. Takový **rychlý meziroční nárůst** Evropská komise proti rasismu a intoleranci považovala za **alarmující**. ([Zpráva ECRI z roku 2020](#))

Úplné zdroje naleznete v poznámkách níže k této části.

Co je to hate speech?

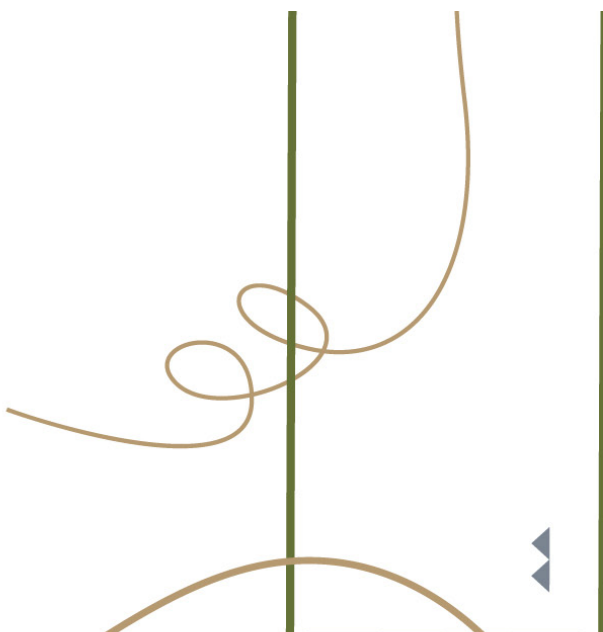
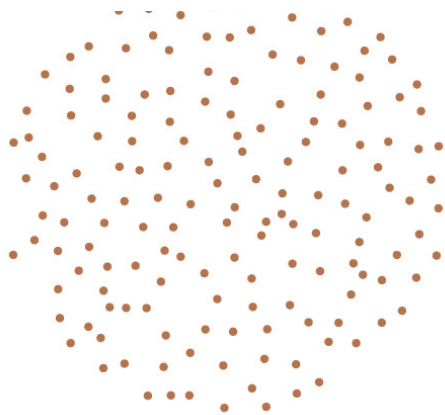
Základní pojmy

Nenávistný projev (hate speech) – obvykle se jím chápe takový typ slovního či jiného projevu, který podněcuje, podporuje, ospravedlňuje nebo šíří nenávist vůči určité skupině nebo vůči jednotlivci. Bývá vyvolaný předsudky a stereotypy. Důvodem předsudečné pohnutky z nenávisti může být například barva pleti, národnost, etnická příslušnost, pohlaví, sexuální orientace či identita, náboženské vyznání, víra, světonázor, věk, zdravotní postižení a další důvody.

Nenávistný projev často vychází z netolerance vůči druhým. Ta může mít podobu například agresivního nacionalismu, podpory negativních stereotypů, stigmatizace nebo nepřátelství vůči menšinám, lidem přistěhovaleckého původu a dalším skupinám, které se „odlišují“.

Předsudečné násilí (hate crime) – násilí motivované negativním postojem útočníka vůči napadenému z důvodu jeho skutečné nebo domnělé nezměnitelné osobnostní charakteristiky, jako je například pohlaví, barva pleti nebo národnost. Pozor, i nenávistný projev spadá pod širší kategorii předsudečného násilí. To může nabývat různých forem, včetně té verbální ve skutečném nebo online světě.

Podle **definice ECRI** je **anticiganismus** specifickou formou rasismu vůči Romům, ideologií založenou na rasové nadřazenosti, formou dehumanizace a institucionálního rasismu živeného historickou diskriminací, která se projevuje mimo jiné násilím, nenávistnými projevy, vykořisťováním, stigmatizací a nejzjevnějším druhem diskriminace.

Jak poznat nenávistný projev

Nenávistné projevy jsou často vnímány jako binární volba – buď se za ně považují a je třeba je sankcionovat, nebo nikoli. Identifikace a sankce přitom vyžadují jasné hranice pro klasifikaci, která určí, kdy už je určité sdělení považováno za nenávistný projev podle práva a kdy nikoli. V odborné literatuře však existuje několik výkladů nenávistných projevů, z nichž některé mohou být pro cíle útoků potenciálně škodlivější než jiné. Obrázek je součástí jednoho z takových expertních zdrojů. Tato typologie konkrétně rozlišuje tři hlavní typy nenávistných projevů a šest kategorií, které do nich spadají (jak je znázorněno na obrázku). Kategorie jsou seřazeny na základě intenzity nenávistných projevů, konkrétně podle jejich stupňující se obhajoby násilí vedoucího až k (výzvam k) usmrcení.

Pokud jde o vysvětlení samotného obrázku, „rétorika“ v popisu zahrnuje negativní slova nebo fráze spojené s napadanou vyloučenou skupinou (out-group), které se mohou týkat jejich minulých, současných nebo budoucích činů či charakteristik. „Reakce“ zahrnuje navrhované kroky, které by bylo možné vůči této zacílené vyloučené skupině podniknout, a to buď v reakci na její jednání, nebo nezávisle na jejím jednání.

BARVA	NÁZEV	POPIS	PŘÍKLADY
	nesouhlas	Rétorika zahrnuje nesouhlas na úrovni myšlenek/přesvědčení. Reakce zahrnují zpochybňování tvrzení, myšlenek, přesvědčení nebo snahu o změnu názoru	podvodný, nesprávný, lživý, zpochybnit, přesvědčit, změnit názor
	negativní kroky	Rétorika zahrnuje negativní nenásilné aktivity spojené s danou skupinou. Reakce zahrnují nenásilné činy včetně metafor	zastařit, okrádat, pobuřující čin, špatné zacházení, vyčlenění
	negativní povaha	Rétorika zahrnuje nenásilné označování a urážky	hloupý, zloděj, agresor, podvodník, blázen
	démonizace / dehumanizace	Rétorika zahrnuje podlidské a nadlidské vlastnosti. Reakce k této skupině nejsou	krysa, opice, nacista, démon, rakovina, obludy
	násilí	Rétorika zahrnuje způsobení fyzické újmy nebo metaforickou/požadovanou fyzickou újmu či smrt. Reakce zahrnují výzvy k doslovnému násilí nebo metaforickému/skutečnému fyzickému ublížení či smrti	zmlátit, znásilnit, vyhladovět, mučení, přepadení
	smrt	Rétorika zahrnuje doslovné zabití či zabíjení skupiny. Reakce zahrnují doslovnou smrt/likvidaci skupiny	zabít, vyhladit, zničit

Definice nenávistných projevů

Ačkoliv neexistuje jedna ustálená definice toho, co vše spadá pod „nenávistný projev“, neznamená to, že by nebylo možné takový projev identifikovat. Vnitrostátní i mezinárodní soudy ve svých rozhodnutích a rozsudcích často pracují s definicemi mezinárodních orgánů, z nichž vychází také definice v části Základní pojmy výše. Orgány činné v trestním řízení se nadto musejí řídit vnitrostátní právní úpravou, obsaženou konkrétně především v **trestním zákoníku**. Úpravu nenávistných projevů najdeme nicméně také v přestupkovém zákoně, antidiskriminačním zákoně a občanském zákoníku.

Ochrana práv vůči nenávistným projevům obecně obsahuje už Listina základních práv a svobod. Zaručuje ochranu základních práv a svobod **všem lidem bez rozdílu** pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině a dalších charakteristik. Chráněna je lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst nebo jméno. Právě tato práva se střetávají s právem na svobodu projevu, které rovněž Listina zakotvuje. Obě práva jsou si přitom obecně rovnocenná, žádné z nich nemá automaticky přednost. Proto je třeba **každý případ posuzovat individuálně**.

Je pravda, že současné pojetí svobody projevu pokrývá nejen informace nebo myšlenky, které jsou příznivé nebo se považují za neškodné či lhostejné, ale také ty, které mohou šokovat nebo znepokojovat. Zásahy do svobody projevu jsou přípustné pouze tehdy, je-li to skutečně nezbytné. Zároveň je však možné svobodu projevu omezit na základě zákona tehdy, pokud je k tomu legitimní důvod. Takovými důvody je například i ochrana práv a svobod druhých nebo veřejná bezpečnost. **Svobodu projevu včetně online projevů tedy lze za určitých podmínek omezit**. Střet svobody projevu a práva na ochranu lidské důstojnosti, cti a dobré pověsti posuzují soudy s ohledem na situaci.

Soudy při interpretaci zákonných ustanovení posuzují různá kritéria s ohledem na konkrétní kontext případu. Výsledek posouzení tak určuje souhra různých faktorů. Přestože je posouzení do vysoké míry vázáno na **kontext**, je možné identifikovat základní prvky, které soudy typicky berou v úvahu, a orgány činné v trestním řízení by měly taktéž.

Jedná se zejména o následující prvky:

- (skutečný) úmysl sdělení
- povaha a znění výroků
- kontext, v němž byly zveřejněny
- kdo výroky činí, jakou má „osobní“ historii
- vůči komu byly výroky namířeny
- potenciál výroků vést ke škodlivým důsledkům (například k násilí či eskalaci konfliktu)
- dosah příspěvku k dalším lidem a veřejnosti
- a další prvky důležité v konkrétních případech k posouzení

CO JE VŮBEC HATE SPEECH?

Soudy sice zohledňují také chování dalších aktérů v online prostředí, **primární odpovědnost však nese autor či autorka nenávistného projevu**. Autory tak nemůže z odpovědnosti za jejich protiprávní projev vyvinut, že jiní uživatelé nebo sociální síť podnikly opatření k odstranění jimi zveřejněných nenávistných komentářů. Platí přitom pravidlo, že projev zveřejněný v online prostoru je stejně závažný (a v některých případech i závažnější) jako projev učiněný ve skutečném světě.

Za nejzávažnější formu nenávistných projevů štrasburský soud obvykle považuje takové projevy, které podkopávají základní hodnoty demokratické společnosti. Typicky se jedná o **projevy, které vyzývají k páchání násilí vůči ostatním** a taková hrozba vyvolává svou formulací či formou skutečnou obavu. Jde též o projevy, které vyzývají k nenávisti nebo k diskriminaci určitých skupin lidí, k jejich společenskému vyloučení, popírají holokaust nebo podobně. Štrasburský soud stejně jako soudy vnitrostátní každý případ posuzují jednotlivě dle celkového kontextu.

Úplné zdroje naleznete v poznámkách níže k této části.

Proč hejty někteří schytávají více než jiní?

“ Super, škoda, že se to neděje i dnes... ”

Nenávistný komentář na TikToku; ponechán v autentickém znění. Uveřejněn pod příspěvkem s reportáží o koncentračním táboru v Letech u Písku. V reportáži se dle skutečných historických událostí popisovalo velmi kruté nelidské, ponižující zacházení a mučení zajatců koncentračního tábora, kterými byli převážně Romové.

Dle výzkumných a monitorovacích zpráv mezinárodních organizací nenávistné projevy v online prostoru nejčastěji míří na menšiny, ať už se jedná o Romy, LGBTQ+ osoby, přistěhovalce nebo další obdobné skupiny osob. Hate speech přitom vytváří či podporuje napětí ve společnosti a často je jen předstupněm skutečného násilí. To v nedávné době potvrdily nenávistí motivované útoky v České republice, na [Slovensku](#) nebo v [Maďarsku](#).

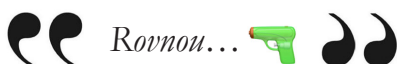
Slovní útoky v online prostoru vůči určitým menšinám ve společnosti s sebou nesou nicméně i další následky. Posilování negativních stereotypů či předsudků, vytváření společenských bariér, vytěsňování určité skupiny na okraj společnosti, zásah do psychické integrity a důstojnosti jednotlivců, nebo šíření nepravdivých či zavádějících zpráv o takové skupině jsou jen některými z nich.

Většina případů nenávistných projevů však zůstává bez odezvy a řešení. Důvody mohou být strach z další vlny nenávisti, pocit fyzického ohrožení, ale také nedůvěra a pocit, že policie s takovou situací nijak nepomůže.

Nejznámějším předsudečným zvláště závažným zločinem v České republice je **žhářský útok ve Vítkově** z roku 2009. Čtyři neonacisté při něm zapálili třemi zápalnými lahvemi dům obývaný romskou rodinou. Zranění utrpěli tři lidé včetně dvouleté dívky s životem ohrožujícími popáleninami třetího a čtvrtého stupně na více než 80 % těla. Předčasné propuštění pachatelů v roce 2023 vyvolalo další vlnu nenávistných projevů proti postižené rodině i celé romské komunitě. Mezi nenávistné komentáře patřil například výrok, že pachatelé „udělali čin [založení požáru] špatně“, myšleno, že pachatelé útok na rodinu nedokončili v plném rozsahu.

Úplné zdroje naleznete v poznámkách níže k této části.

Co na to říká právní úprava?

Komentář v autentickém znění. Autorka jej umístila pod fotografii žáků první třídy ze Základní školy Plynárenská. Okresní soud v Tachově ji odsoudil za přečin podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod.

Svoboda projevu představuje jeden ze základních pilířů demokratické společnosti. Díky veřejné diskuzi se daří pojmenovávat důležitá společenská témata, probíhá politický vývoj i seberealizace lidí. Svoboda projevu umožňuje, aby zaznívaly i informace nebo myšlenky, které nejsou příznivé nebo jen neškodné. Chrání i projevy, které uráží, šokují nebo znepokojují. Bez širokého pojetí svobody projevu by nebylo možné naplnit požadavky pluralismu, tolerance a snášenlivosti, na kterých stojí demokratická společnost.

Svoboda projevu však není bezbřehá. Státy však mohou za určitých podmínek omezit takové projevy, které narušují vývoj společnosti, a které spadají pod konkrétně vymezené legitimní cíle. Těmi jsou například ochrana národní či veřejné bezpečnosti, ochrana zdraví, morálky, ale také ochrana pověsti nebo práv jiných lidí.

Státy mají pozitivní závazek zajistit účinný výkon práv a svobod zaručených Evropskou úmluvou o lidských právech. Tato povinnost má zvláštní význam pro příslušníky menšin, protože jsou náchylnější k viktimizaci. Tyto pozitivní závazky mohou po státu vyžadovat přijetí opatření zaručujících účinnou prevenci v případech závažných zásahů do podstatných aspektů soukromého života **vyžadujících ochranu skrze ustanovení trestního práva.**

Česká právní úprava směřuje na postih nenávistných projevů na několika úrovních:

- **Listina základních práv a svobod** zakotvuje mezi svobodu projevu ve svém článku 17. Zároveň v odstavci čtvrtém stanoví, za jakých podmínek ji lze omezit. Lze tak učinit (na základě zákona a jen, pokud je to nezbytné) také v případech, kdy určitý projev zasahuje do ochrany dalších práv či svobod jiných lidí. Na stejné úrovni jako svoboda projevu totiž stojí také další práva – například právo člověka, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno. Pokud jsou spolu svoboda projevu a právo na lidskou důstojnost v kolizi, posuzuje se každý případ dle individuálních okolností. V těchto situacích to tedy není tak, že by jedno právo „automaticky“ vždy převážilo nad druhým.
- **Občanský zákoník** chrání osobnost člověka i jeho osobnostní práva od § 81 dále. Člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek. Ochrana osobnosti podle občanského zákoníku se vztahuje ke všem rovinám cti a vážnosti člověka, včetně osobní, profesní, občanské a dalších. Zásah mohou způsobit různé druhy jednání, spočívající v konání i nekonání či opomenutí, ve slovním projevu či neverbálním útoku (například zveřejněním

fotografie člověka), včetně zveřejnění znevažující informace. Judikatura nevyžaduje, aby napadená osoba byla v urážlivém projevu uvedena jmenovitě. Stačí, pokud označena tak, že lze stanovit totožnost uraženého.

- **Zákon o některých přestupcích** ve svém současném znění § 7 vymezuje přestupky proti občanskému soužití včetně ublížení na cti tím, že někdo druhého zesměšní nebo ho jiným způsobem hrubě urazí. Přestupkem je také situace, kdy někdo jinému způsobí újmu pro jeho příslušnost k národnostní menšině, pro jeho etnický původ, pro jeho rasu nebo barvu pleti (a z dalších důvodů).
- Pojmovým znakem přestupku je, že se jedná o **výrok urážlivý nebo zesměšňující** a povědomost pachatele o tom, že se v dané situaci a v dané skupině obyvatel jedná o výrok hanlivý. Musí přitom jít o výrok, který překračuje svou intenzitou pouhou nevhodnost, výrok dehonestující a hrubě urážlivý z objektivního hlediska, který lze dle obecného názoru a přesvědčení označit za společensky škodlivější než výrok nevhodný. Formy útoků mohou mít různou formu, pachatel však musí jiného zesměšnit nebo jiným způsobem hrubě urazit. Postačí, na rozdíl od trestní úpravy, zavinění ve formě vědomé nedbalosti. Za přestupek lze uložit pokutu 10 tisíc korun, respektive 15 tisíc korun v případě opakovaného spáchání, nebo omezující opatření, například povinnost zdržet se kontaktu s určitou osobou.
- **Antidiskriminační zákon** vymezuje důležité základní pojmy. Za diskriminaci se považuje i obtěžování, sexuální obtěžování, pronásledování, pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci. Naváděním k diskriminaci se rozumí chování osoby, která druhého přesvědčuje, utvrzuje nebo podněcuje, aby diskriminoval jiného člověka.
- **Trestní zákoník**, vybrané skutkové podstaty:

§ 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

(1) Kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, (...) nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 (...) veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

§ 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob

(1) Kdo veřejně hanobí

a) některý národ, jeho jazyk, některou rasu nebo etnickou skupinu, nebo

b) skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, (...), bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

b) (...) veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

(2) Kdo užije násilí proti skupině obyvatelů nebo jednotlivci nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, (...), bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 405 Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia

Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické, komunistické nebo jiné genocidium nebo nacistické, komunistické nebo jiné zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny nebo zločiny proti míru, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

Mezi další relevantní skutkové podstaty patří například:

§ 184 Pomluva

§ 312e Podpora a propagace terorismu

§ 312f Vyhrožování teroristickým trestným činem

§ 345 Křivé obvinění

§ 353 Nebezpečné vyhrožování

§ 357 Šíření poplašné zprávy

§ 365 Schvalování trestného činu

§ 404 Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka

a jiné dle individuálních okolností a situace

Typickými projevy hate speech mohou být například:

- předsudečné online komentáře či tvity vůči celé skupině nebo jednotlivcům
- výroky podněcující k nenávisti vůči Romům či k omezování jejich práv, včetně projevů vyzývajících k jejich likvidaci nebo fyzickému napadení
- symbolické projevy formou obrázků, meme či emotikonů (např. symbol zbraně)

Předsudečné trestné činy včetně nenávistných projevů jsou postihovány přísněji než trestné činy spáchané bez předsudečné pohnutky. Je tomu tak proto, že jejich účinek nastává rovnou na třech úrovních:

- poškozují zájmy individuálních osob (ochrana života, zdraví, důstojnosti);
- rezonují v ohrožených komunitách, které útoky na své členy mohou vnímat jako vysoce ohrožující a nepřátelské;
- zasahují i principy demokratického právního státu, kterými jsou rovnost, nediskriminace a mírové soužití různých skupin osob.

Postih předsudečné trestné činnosti je v rámci trestního zákoníku postaven na trojkolejném systému. Předsudečná pohnutka je součástí základní skutkové podstaty některých trestných činů. Pachateli těchto činů hrozí odnětí svobody až na tři roky. Dále se u vybraných trestných činů objevuje předsudečná motivace jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, tzv. kvalifikovaná skutková podstata. Nenávistná pohnutka je rovněž zařazena do trestního zákoníku jako obecná

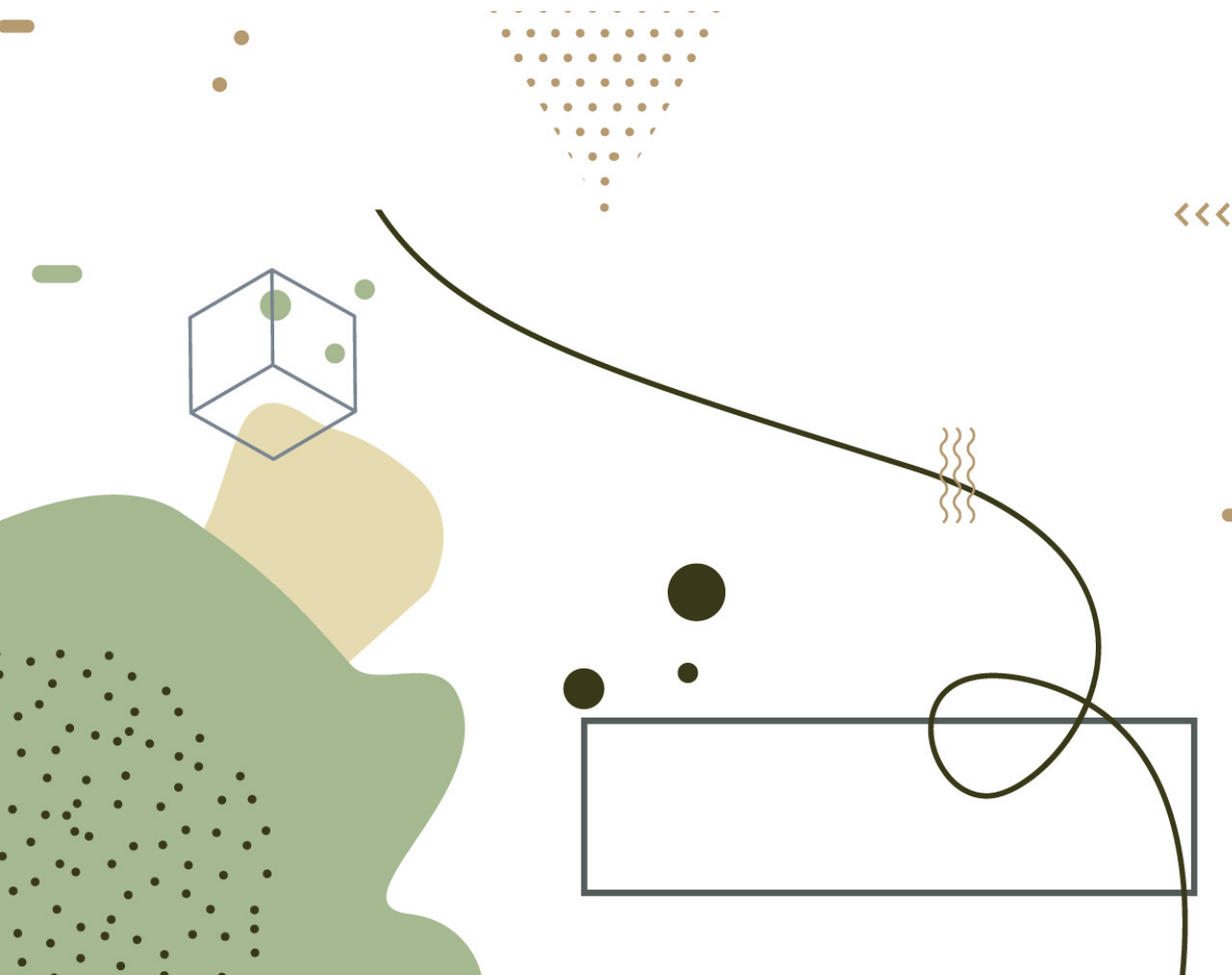

přítěžující okolnost, která se uplatní v případě, že skutková podstata konkrétního trestného činu neobsahuje zvláštní přítěžující okolnost (kvalifikovanou skutkovou podstatu). Obecná přítěžující okolnost se bere do úvahy při rozhodování o výši trestu ukládaného v rámci základní trestní sazby.

Postižitelné jsou zejména závažné verbální útoky, například výzvy k usmrcení či ublížení na zdraví. Trestný čin je předčasně dokonán již **samotným výrokem**, který je obecně způsobilý podnítit jiného buď k nenávisti nebo k omezování práv a svobod dotčené skupiny osob. Není nutné, aby podněcující výrok dospěl k svému naplnění.

Nejčastěji použitou skutkovou podstatou bylo **podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod**; **podle výzkumu** Kanceláře veřejného ochránce práv takto vnitrostátní soudy kvalifikovaly skutky téměř v polovině analyzovaných rozhodnutí (49 %).

Úplné zdroje naleznete v poznámkách níže k této části.

Poznatky z praxe: Tak v čem je problém?

“Důležitý je také dosah, a tedy i potenciální dopad projevů šířených online, jelikož výzvy ke násilí mohou být šířeny více než kdy dřív během sekund a zůstat trvale online. Pro posouzení potenciálního dopadu takového výroku může být relevantní určit jeho dosah ke veřejnosti.”

Kilín proti Rusku, č. 10271/12, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 11. května, § 78 (zkráceno)

Ze zprávy Kanceláře veřejného ochránce práv z roku 2020 vyplývá, že v období 2016–2019 české okresní soudy vydaly pouze 47 rozhodnutí k některé skutkové podstatě trestných činů týkajících se nenávistných projevů spáchaných v internetovém prostředí. Ačkoliv data nemusejí být úplná a za poslední roky pravděpodobně počet rozhodnutí narůstá, stále se jedná o velmi **nízký počet rozsudků k poměru množství protiprávních nenávistných projevů** vyskytujících se v online prostředí. Přitom platí, že co je nelegální v běžném světě, je nelegální i v prostředí internetu.

Fórum pro lidská práva v **současném projektu** spolu s dobrovolníky z organizace Romea mapovalo české online prostředí sociálních sítí a diskuzních platforem. Procházeli tisíce urážlivých, vulgárních, odpudivých a nenávistných projevů vůči Romům. Více než dvě stovky z nich považovali za obzvláště znepokojivé a odrazující příklady nenávistných komentářů. Na deset z nich podali trestní oznámení.

Tyhle zrůdy z Pákistánu si nic dobrého nezasloužej, takže ňáká Natálka nezájem...

Like • Reply • Message • 10m

Jeden z nenávistných komentářů, na něž podalo Fórum trestní oznámení. Napsán v reakci na podmíněčné propuštění žhářů z Vítkova. V důsledku jejich útoku utrpěla dvouletá dívka Natálka popáleniny na 80 % těla. Policie případ odložila.

Cikány deportovat do Ruska. Tam už si s nimi poradí.

Like • Reply • Message • 10m

Jeden z nenávistných komentářů, na něž podalo Fórum trestní oznámení. Komentář uživatel zveřejnil s několika dalšími podobnými komentáři na Facebooku. Policie předala věc do přestupkového řízení, autor dostal pokutu.

Smradlavy cigose z Ukrajiny!!! Popravit!!!
Spiny zkurvysynsky!!! Ať zdechnou!!!

Like • Reply • Message • 10m

Jeden z nenávistných komentářů, na něž podalo Fórum trestní oznámení. Komentář uživatel zveřejnil s několika dalšími podobnými komentáři na Facebooku. Policie případ odložila.

Měli by ty svině černý postřílet !!!!
Smrt všem cikánům

Like • Reply • Message • 10m

Jeden z nenávistných komentářů, na něž podalo Fórum trestní oznámení. Komentář uživatel zveřejnil s několika dalšími podobnými komentáři na Facebooku. Policie případ předala státnímu zastupitelství.

Do plynu s něma všechnyma do posledního

Like • Reply • Message • 10m

Ted hned !!!

Like Reply Message 10m

Jeden z nenávistných komentářů, na něž podalo Fórum trestní oznámení. Policie případ postoupila jinému policejnímu orgánu pro podezření ze spáchání trestného činu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob (§ 355) a trestného činu podněcování k nenávisti vůči skupině osob (§ 356 trestního zákoníku).

Jak vyplývá z výše uvedených skutečných případů, **postup a praxe policejních orgánů se** v jednotlivých případech podezření na hate speech **značně liší**, a to i ve srovnatelných věcech. Zatímco některé nahlášené projevy policie odložila, jiné předala do přestupkového řízení a další (obsahově však obdobné) předala jinému policejnímu orgánu pro podezření ze spáchání trestného činu nebo státnímu zastupitelství.

U nejnoveji podaných trestních oznámení (k červenci roku 2023) došlo nicméně k výraznému **zrychlení postoupení** jednotlivých oznámení. Přijímající policejní orgán všechna oznámení během 1–2 pracovních dnů postoupil Odboru obecné kriminality Krajského ředitelství policie nebo Odboru extremismu a terorismu. Pokud bude nenávistné projevy konzistentně posuzovat k tomu určený specializovaný a proškolený útvar, může taková praxe napomoci sjednocení posuzování trestních oznámení v této oblasti. Zvláštní důraz přitom musí při vyhodnocování útvar klást na individuální okolnosti případů.

Fórum pro lidská práva jako oznamovatel pokaždé zdůraznilo, které konkrétní prvky projevu a z jakých důvodů dosahují intenzity trestného činu. Šlo například o **výzvy k násilí**, které mohly vzbuzovat v adresátech důvodnou obavu o svůj život nebo zdraví, nebo o kombinaci vícera výroků namířených vůči celé skupině Romů, která je ponižovala nebo směřovala k jejich **vyloučení ze společnosti**.

Zákonem **chráněný zájem** je přitom **rovnost lidí** bez ohledu na národnost, etnikum, rasu. Ochrana se poskytuje proti tomu, kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, etnické skupině, rase, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků. **Podněcováním** k nenávisti se rozumí **snaha vzbudit nenávist** proti určité skupině.

Již dříve přitom české **vnitrostátní soudy obdobné nenávistné projevy odsoudily**. U projevu nenávisti vůči Romům („*Ty zrasraný podlidi musíme vyhubit*“ „*Cikánská chamrat nemá žádnou hodnotu*“) rozhodl například Okresní soud v Příbrami, že se jedná o pokračující přečin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356), resp. pokračující přečin hanobení národa, rasy, etnické skupiny (§ 355). Obdobně rozhodl při výzvě k násilí vůči Romům Okresní soud v Tachově, který výzvu k zastřelení romských žáků na fotografii označil za přečin podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356 trestního zákoníku).

Obdobně štrasburský soud uvedl, že:

- podněcování k nenávisti **formou urážek, zesměšňování či hanobení** určitých skupin obyvatel je dostatečným důvodem, aby státní orgány potíraly takové rasistické projevy (*Vejdeland a ostatní proti Švédsku*, § 55),
- silný, všeobecný útok na jednu etnickou skupinu **podkopává základní hodnoty** Úmluvy, jako jsou **tolerance, sociální mír a nediskriminace**, a nelze jej ponechat bez odezvy státu (*Pavel Ivanov proti Rusku*),
- výzva k odsunu všech, kdo nepatří do dané země je jasnou **rasovou diskriminací** a podkopává základní hodnoty Úmluvy (*Glimmerveen a Hagenbeek proti Nizozemsku*).

Úplné zdroje naleznete v poznámkách níže k této části.

Závěry a doporučení

“ *Pluralismus a demokracie jsou založeny na uznání a respektu ke rozmanitosti. Harmonické soužití osob a skupin s odlišnými názory je základem pro dosažení společenské soudržnosti (...).* ”

Beizaras and Levickas proti Litvě, č. 41288/15, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, 14. ledna 2020, § 107

Nejednotná praxe v postupu policie

- Doporučuje se standardizovat a sjednotit postupy pro posuzování předsudečných nenávistných projevů. Upravit metodický pokyn Nejvyššího státního zastupitelství z roku 2019, případně vytvořit nový praktický pokyn ze strany vedení policie či státního zastupitelství. Ten může odkazovat na příklady konkrétních projevů a jejich řešení policií i soudy.
- Důsledně dokumentovat okolnosti nasvědčující předsudečné pohnutce trestného činu a uvádět je v usnesení o zahájení trestního stíhání a v obžalobě. A to i v takových případech, kdy právní úprava explicitně předsudečnou kvalifikovanou pohnutku neobsahuje (LGBTQ+, zdravotní stav, věk, sociální postavení).
- Posílit vzdělávání a školení policistů, kteří v trestním řízení vyhodnocují nahlášené výroky.
- Udržovat jasnou a jednotnou veřejnou komunikaci ze strany policie a dalších státních orgánů o typech nenávistných projevů, které jsou považovány za protiprávní.

Neprovázanost mezi postupy státních orgánů

- Je třeba zlepšit komunikaci mezi Policií, Policejním prezidiem, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti, Nejvyšším státním zastupitelstvím a dalšími aktéry v problematice nenávistných projevů.

Potřeba obecného vzdělávání a preventivních programů

- Doporučuje se, aby Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy spolupracovalo s dalšími aktéry, včetně organizací občanské společnosti, při vytváření plánů, metodik a aktivit v oblasti vzdělávání a zvyšování povědomí o projevech, které mohou být škodlivé a nenávistné.

Průběžné vzdělávání vnitrostátních soudců/soudkyň a sjednocování judikatury

- Spolupráce institucí, jakými jsou například Nejvyšší soud, Unie státních zástupců, Soudcovská unie, Justiční akademie, Institut pro kriminologii a sociální prevenci a další.

Sběr a vyhodnocování informací k tématu

- Sbírat, sledovat a vyhodnocovat údaje z databází trestné činnosti, trendy, nárůsty atd. Provázat s analýzou souvisejících přestupkových věcí.

Legislativní změny

- Zajistit stejnou úroveň ochrany zranitelných skupin před trestnými činy z nenávisťi v rámci trestního zákoníku.

Zapojení komunit

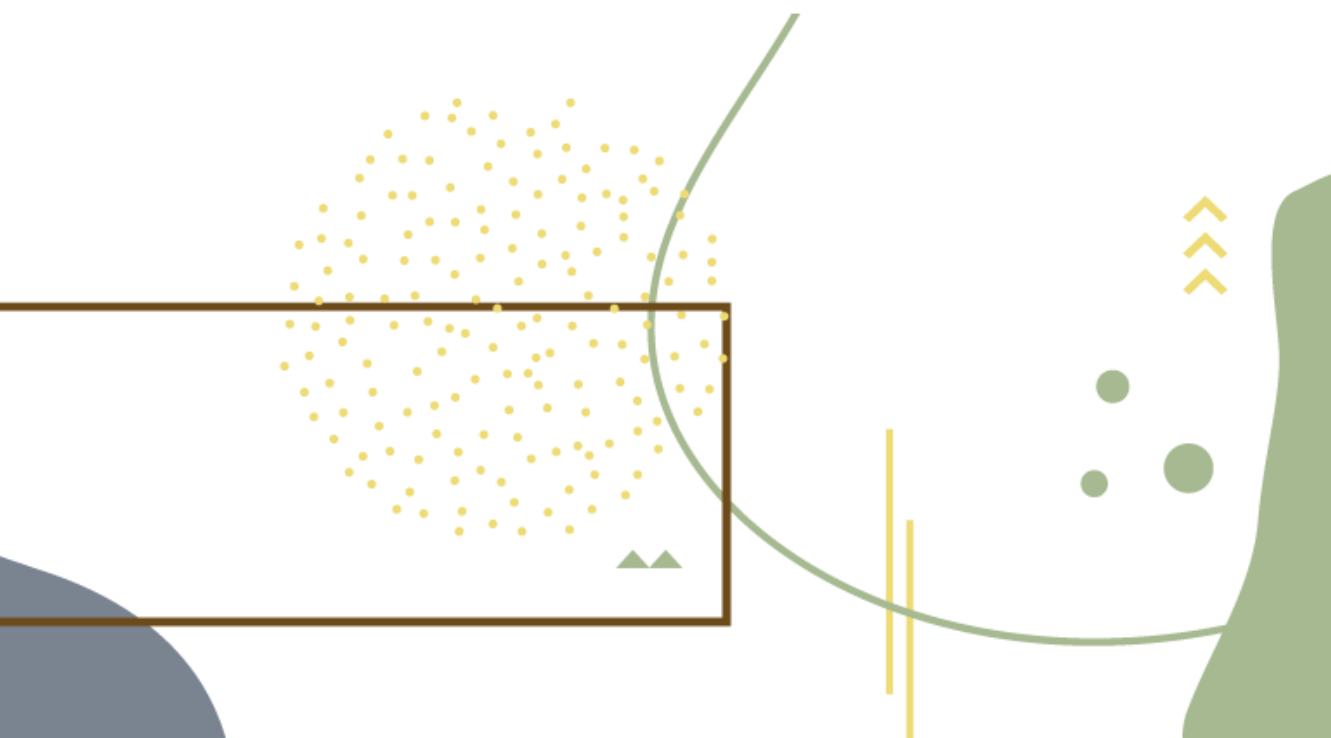
- Zapojit romskou komunitu a další skupiny, které jsou terčem nenávisťi na internetu, do hledání konkrétních řešení nenávisťi na internetu.

Podpora organizací občanské společnosti

- Sledování a hlášení trestné i jiné formy rasistických a nenávisťných projevů namířených proti skupinám či jednotlivcům.

Spolupráce s dalšími relevantními aktéry

- Navázat kontakty a posílit spolupráci například s poskytovateli služeb obětem trestné činnosti.

Zdroje

Proč tato příručka? Protože slova mají moc

- Kolektiv autorů. *Společně proti nenávisti: Otevřená výzva vládě ČR a Parlamentu ČR - Přijměte konkrétní kroky k ochraně LGBT+ lidí, jejich rodin a dětí*. Dostupné z: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScOiLhP9LRL45mrgvowQCO4nMPpbUblQiEpSeSs6NB5L51j1w/viewform>.
- Emily A. Vogens. *The State of Online Harassment*. Pew Research Center. 13. ledna 2021. Dostupné z: <https://www.pewresearch.org/internet/2021/01/13/the-state-of-online-harassment/>.
- Didier Reynders. Evropská komise. *Countering illegal hate speech online: 7th evaluation of the Code of Conduct*. 2022 (data taktéž z roku 2022). Dostupné z: <https://commission.europa.eu/system/files/2022-12/Factsheet%20-%207th%20monitoring%20round%20of%20the%20Code%20of%20Conduct.pdf>.
- Evropská komise. *EU Roma strategic framework for equality, inclusion and participation for 2020 - 2030*. 7. října 2020, COM(2020) 620 final. Dostupné z: https://commission.europa.eu/system/files/2021-01/eu_roma_strategic_framework_for_equality_inclusion_and_participation_for_2020_-_2030_0.pdf.

Není to jen pocit. Data k nenávisti

- Kancelář veřejného ochránce práv. *Nenávistné projevy na internetu – výzkum a doporučení*. 2020. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/aktualne/nenavistne-projevy-na-internetu-vyzkum-a-doporuceni/>.
- Emily A. Vogens. *The State of Online Harassment*. Pew Research Center. 13. ledna 2021. Dostupné z: <https://www.pewresearch.org/internet/2021/01/13/the-state-of-online-harassment/>.
- Kancelář veřejného ochránce práv. *Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů: Výzkum veřejného ochránce práv 2020*. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf.
- In IUSTITIA, *Zpráva o předsudečném násilí v České republice 2018*. 2020. Dostupné z: https://in-ius.cz/wp-content/uploads/2023/03/2018_03_TEXT_ZPRAVY_komplet.pdf a následně výroční zprávy o předsudečném násilí v České republice.
- Policie České republiky. *Vývoj registrované kriminality v roce 2022*. 13. ledna 2023. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>.
- Nejvyšší státní zastupitelství. *Stručné shrnutí Zprávy o činnosti státního zastupitelství za rok 2022*. 23. června 2023. Dostupné z: https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2023/06/Zprava-o-cinnosti-2022_strucne-shrnuti.pdf.
- Evropská komise proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI). *Zpráva ECRI: Česká republika – šestý monitorovací cyklus*. 8. prosince 2020. Dostupné z: <https://rm.coe.int/sixth-report-on-the-czech-republic-czech-translation-/1680a0a2b6>.

Co je vůbec hate speech?

- Kancelář veřejného ochránce práv. *Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů: Výzkum veřejného ochránce práv 2020*. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf.
- Výbor ministrů Rady Evropy. *Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy č. R 97(20)15. 1997, 30. října 1997*. Dostupné z: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=0900001680505d5b.
- Evropská komise proti rasismu a netoleranci. *Obecné politické doporučení Evropské komise proti rasismu a netoleranci č. 15. 8. prosince 2015*. Dostupné z: <https://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC-15-2016-015-ENG>.
- Klára Kalibová, Petra Naskosová, Tomáš Stavrovský. *Predsudečné násilí proti LGBTQ+ lidem - průvodce pro policii*. In IUSTITIA, o.p.s. 2023. Dostupné z: https://in-ius.cz/wp-content/uploads/2023/05/Toolkit_policie.pdf.
- Petr Konůpka a kolektiv. *Evropská úmluva o lidských právech: Praktický průvodce*. 2022. Dostupné z: https://www.prf.cuni.cz/sites/default/files/soubory/2022-10/Evropska-umluva-o-lidskych-pravech_Prakticky-pruvodce_Konupka-a-kolektiv.pdf.
- Agentura Evropské Unie pro základní práva. *Roma in 10 European countries: Main results*. 2022. Dostupné z: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-roma-survey-2021-main-results2_en.pdf.
- Rada Evropské unie. *Doporučení rady o rovnosti, začlenění a účasti Romů*. 12. března 2021. Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32021H0319\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32021H0319(01)).
- Babak Bahador. *Classifying and Identifying the Intensity of Hate Speech*. 17. listopadu 2020. Dostupné z: <https://items.ssrc.org/disinformation-democracy-and-conflict-prevention/classifying-and-identifying-the-intensity-of-hate-speech/>.
- In IUSTITIA. *Chyba v zákoně*. Dostupné z: <http://www.chybavzakone.cz>.
- Haji Mohammad Saleem, Kelly P Dillon, Susan Benesch, Derek Ruths. *A Web of Hate: Tackling Hateful Speech in Online Social Spaces*. 28. září 2017. Dostupné z: <https://arxiv.org/pdf/1709.10159.pdf>.
- Sahana Udupa, Iginio Gagliardone and Peter Hervik (eds.), *Digital Hate: The Global Conjunction of Extreme Speech*. 2021. Dostupné z: https://www.academia.edu/45024894/Digital_Hate_The_Global_Conjunction_of_Extreme_Speech.
- Evropská komise. *European Online Hate Lab*. červen 2023. Dostupné z: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/48d877d9-2f4c-11ee-9e98-01aa75ed71a1/language-en>.

Proč hejty někteří schytávají více než jiní?

- Sahana Udupa, Iginio Gagliardone and Peter Hervik (eds.), *Digital Hate: The Global Conjunction of Extreme Speech*. 2021. Dostupné z: https://www.academia.edu/45024894/Digital_Hate_The_Global_Conjunction_of_Extreme_Speech.

- Viktor Kundrák a Monika Hanych. *Věc Beizaras a Levičkas proti Litvě*. Přehled rozsudků Evropského soudu pro lidská práva, Wolters Kluwer 2020.
- Klára Kalibová, Petra Naskosová, Tomáš Stavrovský. *Pre-judicial violence against LGBTQ+ people - a guide for the police*. In IUSTITIA, o.p.s. 2023. Available at: https://in-ius.cz/wp-content/uploads/2023/05/Toolkit_policie.pdf and similarly in *Guide for courts and prosecutors*. Available at: <https://in-ius.cz/wp-content/uploads/2021/04/hc-prirucka-pro-sz-a-soud-web.pdf>.
- Klára Kalibová, Petra Naskosová, Tomáš Stavrovský. *Předsudečné násilí proti LGBTQ+ lidem – průvodce pro policii*. In IUSTITIA, o.p.s. 2023. Dostupné z: https://in-ius.cz/wp-content/uploads/2023/05/Toolkit_policie.pdf.
- In IUSTITIA. *Zprávy o předsudečném násilí*. Dostupné také z: <https://in-ius.cz/zpravy-o-predsudecnem-nasili/>.
- Evropské centrum pro práva Romů. *Podání kontaktnímu místu OBSE-ODIHR pro otázky Romů a Sintů týkající se 4. zprávy o stavu plnění akčního plánu OBSE*. 11. července 2023. Dostupné z: http://www.errc.org/uploads/upload_en/file/5504_file1_errc-submission-to-the-osce-odihr-contact-point-for-roma-and-sinti-11-july-2023.pdf.
- R.R. a R.D. *proti Slovensku*, č. 20649/18, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 1. září 2020. Dostupné z: <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-204154>.
- Balázs *proti Maďarsku*, č. 15529/12, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. října 2015. Dostupné z: <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-158033>.

A co na to říká právní úprava?

- Klára Kalibová, Petra Naskosová, Tomáš Stavrovský. *Předsudečné násilí proti LGBTQ+ lidem - průvodce pro policii*. In IUSTITIA, o.p.s. 2023. Dostupné z: https://in-ius.cz/wp-content/uploads/2023/05/Toolkit_policie.pdf.
- Kancelář veřejného ochránce práv. *Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů: Výzkum veřejného ochránce práv 2020*. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf.
- Monika Hanych. *Svoboda projevu a nenávistné projevy v online prostoru*. In: *Evropská úmluva o lidských právech: praktický průvodce*. Konůpka a kol. Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2022. Dostupné z: https://www.prf.cuni.cz/sites/default/files/soubory/2022-10/Evropska-umluva-o-lidskych-pravech_Prakticky-pruvodce_Konupka-a-kolektiv.pdf.

Poznatky z praxe: Tak v čem je problém?

- Kancelář veřejného ochránce práv. *Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů: Výzkum veřejného ochránce práv 2020*. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf.
- Vanesa Harvanová. *Online hate speech as a weapon of the 21st century Czech Republic*. 21. září 2023. Dostupné z: <http://www.errc.org/news/online-hate-speech-as-a-weapon-of-the-21st-century-czech-republic>.

- *Kilim proti Rusku*, č. 10271/12, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 11. května 2021. Dostupné z: <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-209864>.
- *Glimmerveen a Hagenbeek proti Nizozemsku*, č. 8348/78 a 8406/78, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 11. října 1979. Shrnutí dostupné z: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-74187>.
- *Pavel Ivanov proti Rusku*, č. 35222/04, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. února 2007. Shrnutí dostupné z: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-79619>.
- *Vejdeland a ostatní proti Švédsku*, č. 1813/07, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. února 2009. Dostupné z: <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-109046>.

Závěry a doporučení

- *Beizaras a Levičkas proti Litvě*, č. 41288/15, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 14. září 2020. Dostupné z: <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-200344>.

errc